

Cena multikulturalismu

Autor: Baron Bodissey

Úvodní slovo blogu Gates of Vienna:

Náš norský korespondent „The Observer“ přeložil článek z webu Rights.no o děsivé situaci mladých Norů, kteří jsou nuceni vyrůstat v silně kulturně obohacených částech Osla.

Zámožnější Norové si snadno mohou dovolit přestěhovat se do bezpečných, příjemných bělošských enkláv, kde jejich děti chodí do škol plných norských dětí. Ti ne tak bohatí však mají méně štěstí a musejí tak strpět ponížení života v multikulturní zkumavce, k němuž je odsoudili jejich političtí předáci.

Úvodní poznámka překladatele:

Tato zpráva bez obalu ukazuje skutečné následky ohromné zrahy, jíž se na svém lidu dopustily vládnoucí norské elity. Totéž se dnes ale naneštěstí dá říct o všech zemích na obou stranách Atlantiku.

Na chování politiků, kteří aktivně prosazují opatření s takto děsivými dopady, je cosi od základu zvráceného. Nejde navíc o žádná objevná zjištění – podobné věci

se totiž v Norsku odehrávají už po několik desetiletí.

Politici to vědí, ale nahlas neříkají nic – a tak musí cenu za jejich zradu zaplatit zranitelné mládí.

Pro zajímavost ještě dodám, že *Finansavisen* (kde článek vyšel) jako jedny z mála novin v Norsku nedostávají státní dotace. Norští novináři ročně dostávají od vlády příspěvky ve výši kolem 75 000 dolarů: proto se také žádný jiný list této zprávy (alespoň pokud vím) nevěnoval – v jejich světě totiž záleží jen na „rasismu“ Norů proti ostatním skupinám.

Překlad původního článku:

Norští hoši v novém Norsku

Finansavisen (Finanční listy) se posledních několik týdnů soustředily na imigraci a její dopad na hospodářství. Tomuto tématu se věnujeme dlouhodobě. Minulý víkend však redaktoři Kjell Erik Eilertsen, Ole Asbjørn Ness a fotograf Iván Kverme nechali své kalkulačky a počítače v redakci a vydali se za mladými lidmi, kteří vyrůstají v „novém Norsku“. Rozhodli se zaměřit na etnicky norské chlapce, kteří vyrůstají v části Osla s největším podílem obyvatel-imigrantů: Groruddalen (údolí Grorud). Výslednou reportáž by ostatní listy nejspíše odmítly otisknout.

Groruddalen zahrnuje čtyři čtvrti: Stovner, Alna, Grorud a Bjerke. Ve všech z nich se podíl imigrantů blíží 50%.

Finansavisen zkontaktoval dva chlapce z „údolí“. Jeden z nich, Marius Sørvik, se rozhodl vystoupit z anonymity a jeho obličej i jméno se tak objevují v novinovém článku, druhý si přál zůstat anonymní. Budeme mu říkat „Andreas“. Jeden z chlapců byl vyzpovídán dvakrát, ten druhý třikrát. Před otisknutím dostali reportáž k dispozici, aby potvrdili, že jejich slova nebyla překroucena. Kromě toho si článek přečetl i „Andreasův“ otec a poskytl novinám svolení zveřejnit příběh jeho syna.

Dva různé světy v 35 minutách

Když konečně padlo rozhodnutí vydat se do Groruddalenu, řekli si novináři, že by se tam měli vydat podobně, jako to dělá většina mladých, tedy metrem. Cesta ze stanice Smestad do Stovneru trvá podle *Finansavisen* asi 35 minut a během této cesty prošli žurnalisté dvěma diametrálně různými světy.

Ve Stovneru jim „Andreas“ vypráví:

„Před pár týdny jsem byl na školním dvoře. Zrovna mlátili Larse, byla jich spousta,

vždycky útočí ve skupině. Jsou jako psi, loví ve smečkách. Tloukli ho, tak jsem mezi ně vběhl a dal jednomu z nich pěstí. Někdo nás od sebe odtrhnul a mě už po tolikáté odvedli k řediteli, **kde mi zopakovali, že i když nás praští, nemáme jim to oplácet.** Dovedete si představit něco tak šíleně nespravedlivého?“

Popis Andree v článku nenechává nikoho na pochybách:

Je mu šestnáct, je rozhněvaný, bojí se. Je statečný, unavený a prahne po ochotném posluchači. Má tvář dítěte, ale oči dospělého muže.

„Klidně bych šel se svou plnou identitou veřejně do novin, kdybych neměl mladší sourozence. Lidi si musí uvědomit, jaké to je – vyrůstat tady.“

„Tady“ je v Groruddalenu, právě tam vyrostl. Žije střídavě týden s otcem a týden s matkou. Jeho otčím je hodný, otec skvělý. Matka taky, ale je naivní.

V tom tedy problém není – ale ve čtvrti samotné.

„Máma mi řekla, že mi to prospěje, tady vyrůstat. Že prý poznám nové Norsko, různé kultury.“

Potkáváme se s Mariusem Sørvikem.

Je mu devatenáct, je výřečný, odvážný. Bojí se, je slabý, ale i úspěšný. Nedokončil školu. Nosí plnovous, na který je moc mladý. Líbí se děvčatům. Přestože je mu teprve devatenáct, natočil už čtyři filmy. Dobře vydělává. Momentálně žije se svou matkou.

Do Groruddalenu přišel z Fredrikstadu ještě jako malé dítě – a brzy se tam hodlá vrátit.

„Zaslouží si náš soucit“

Mladíkům se o sobě mluví jen těžko, často zaznívají metafory ze světa zvířat a označení „ti jiní“:

Oba patří k živočišnému druhu, který z Groruddalenu rychle mizí. Nezbyvá jim tak než napodobit každý jiný druh v podobné situaci a snaží se přijít se strategií přežití: předvádět v plné parádě své peří a utéct a schovat se vždy, když narazí na příliš velkou přesilu.

Lidská přirozenost: chtěli by se pomstít, vrátit pohanu a jednoho dne se stát silnými. Aby už „oni“ v přesile nebyli. „Ti jiní“. Cizinci s norskými pasy. Ti, na které podle učitelů na základní škole měli brát ohledy. Jejich druh ještě nebyl oficiálně popsán, z nedostatku zavedené terminologie tak zůstaneme u toho, jak Marius popisuje sám sebe: mladý etnický Nor.

„Všichni učitelé i ředitel mi říkali, že kdybych s nimi měl spory, musím si uvědomit, že si zaslouhují náš soucit, že přišli ze země, kde se bojuje. Nejdřív jsem si myslel, že si ze mě dělají srandu – vždyť jejich prarodiče kdysi emigrovali z Pákistánu. Znamená to snad, že když někoho zbiju, nikdo mě nenapomene, protože můj děda byl norský odbojář? Ale tehdy jsem tomu věřil.“

Podvedeni školou

Základní škola v Groruddalenu pro oba zprvu byla příjemným zážitkem. Zpívali písničky, věřili jejich slovům, žili je. Časem ale dětské písně začnou znít falešně a v páté třídě dětství rychle končí:

„Zjistíte, kdo jste,“ říká Andreas.

„**Lidi jsou jiní a všechno, co vás naučili ve škole, je úplně jinak**“, dodává Marius.

Na jedné straně jsou norští hoši, na druhé „ti jiní“. Každý z chlapců si tváří tvář této volbě zvolil odlišnou strategii:

Marius

Nedrží se zpátky, nenechá si nic líbit. Vždycky má poslední slovo, nestydí se za to, kdo je. Ale na tom nesejde, proto na něj neútočí. Je v sedmé třídě, když jednoho podzimního večera hraje na kurtu tenis. Objeví se ve chvíli, kdy zrovna sbírá míčky – sedm nebo osm Somálců. Zmlátí ho tak strašně, že si musí nechat udělat nové zuby.

Marius se ale neohlíží zpátky a klidně nazve romské děvče cikánkou, což není přijato zrovna s nadšením. Když si pro něj přijdou její bratři a bratrance, schová se v kanceláři ředitele. Začalo to.

Andreas

Odvrací pohled, chce být jako oni, mluvit jako oni, a tak mění svůj přízvuk, omezuje svou slovní zásobu, záměrně dělá banální jazykové chyby – kebabový Nor, kupuje si atrapu zbraně, chce být jako starší drsní a *cool* Pákistánci, kteří mají auta i peníze, i když nepracují. Proč se nestát muslimem, jedním z „bráchů“?

Sice chce být jako oni, ale nedaří se mu to, něco vevnitř se tomu vzpírá.

Jednotlivé věci: špatné známky z norštiny, špatní kamarádi, islám, všímá si, že vnímají ženy jako věci i jak reagují, když se s nimi chce bavit o islámu; **jak rádi mluví o respektu, ale sami ho nikomu neprokazují**, jak o Norech mluví jako o zk_vených Norech, běláscích, bramborách; něco se v něm zatne na odpor.

Stahuje se – a oni si toho všímají. Tím to začíná.

Neustálý strach

Slyšíme o Mariusově utrpení:

Do školy chodí každé ráno o hodinu dřív a odpoledne odchází domů ještě před koncem vyučování. Další střety, další výhrůžky. Strach není jednorázový zážitek, ale trvalý stav.

V desáté třídě jde za doktorem a lže mu o své údajné společenské úzkosti. Dostává tak potvrzení, díky kterému může trávit ve škole co nejmíň času. Bojí se. Oni prý vždycky chodí ve smečkách, zírají na něj pokaždé, když je potká v podzemce a když si najde děvče, pokřikují na něj:

„Hele, Marius si našel holku‘ – nejsou to však jejich slova, ale způsob, jakým je říkají: v tom je výhrůžka, chápete, jak se dívají na mě a přítelkyni, která se dává do pláče?“

„Koncept“, který o „našem údolí“ má norská veřejnoprávní televize

Mariusovy obavy trochu polevily, i když nic není definitivní:

Střední školu dokončil už před třemi lety. Pořád ještě cítí osten strachu, když potká gangy v metru, ale už mu na nich nezáleží, natočil čtyři filmy, říká, co si myslí, je, kým je, údolí taky. Píše články o životě v Groruddalenu, které vycházejí ve VG a *Dagsavisenu*, je mu sice teprve 19, ale už prodělal infarkt a dvakrát dával rozhovor producentce norského televizního seriálu „*Dalen Vår*“ (Naše údolí) Elisabeth Brunové, která chtěla zjistit, jestli jeho vyprávění pasuje do její představy o příběhu z Groruddalenu.

Nepasovalo.

„**Vaše postoje se nehodí do našeho konceptu,**“ prohlásila. Seriál je totiž ze státních peněz financovaná propaganda. Dokument, jehož poselství bylo stanoveno předem, není žádný dokument, ale spíš fraška, nad jejímž vyzněním mají plnou kontrolu producenti: Pokud ale chcete točit příběh, jak úžasně se žije v Groruddalenu, raději nemluvte s mladými etnickými Nory, protože většina z nich vám řekne, že je to hrozné místo k životu.

Bojí se o život

Trpí i Andreas, přestože se to snaží co možná nejvíc nechávat pro sebe:

Stáhl se do sebe, i když má muslimského kamaráda z velice náboženské rodiny, říkejme mu třeba Omar. Omar se Andreamu snaží přesvědčit, aby se stal **muslimem**, a vypráví mu o soudu a pekle, které čeká na všechny, kteří se odmítnou včas *podvolit islámu*. Musí se prý vzdát radovánek a začít se připravovat na příští život. Andreas odpovídá, že se mu islám nepozdává, ve skutečnosti je to ale víc než to – nemá ho rád, s jeho přísností,

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

pomstychtivostí, pohledem na ženy, celou tou cudností žen a hidžábem, který nosí ne proto, že by chtěly, ale protože musí.

Debatují, diskuse se ale rychle zvrhává v ostrou výměnu názorů.

„Vyhrožoval mi, že mě zabije, já mu oplatil stejnou mincí.“

Ochranu Andreas hledá u etnických Norů z prostředí motorkářů – klubu 1% (norská pobočka Outlaws MC – pozn. DP).

„Kdyby nebylo jich, zabil by mě.“

Zbabělí muslimové

Andreas se nijak netají tím, že se pořád bojí. Proto chodí do posilovny, uvažuje také, že s sebou začne nosit nůž, přestože se bojí policejních kontrol. Slíbili si prý s přáteli, že se postaví jeden za druhého. I jeho kamarádi posilují a dělají bojová umění.

„Muslimové nebojují jeden na jednoho. Když je potkáte samotné, jsou to zbabělci. Když narazím jen na Omara, beze slova projde kolem mě. Když jsem ale sám a on s partou, výprask bývá ještě to nejmenší.“

Mariusovi se otevřely oči a začíná celou situaci hodnotit z odstupů.

„Existuje taková nepsaná hierarchie. Norové jsou v ní úplně vespod. Pokud se nepodřídí jejich pravidlům, nestanou se norskými imigranty, jsou terčem. Když se norský kluk dostane do problémů, je skoro jisté, že má jen nevelkou rodinu a úzký sociální okruh. Na rozdíl od Somálce nebo Pákistánce nemají celý klan bratrů, bratranců a strýců, kteří jsou připraveni přispěchat jim na pomoc. Nor většinou mívá jen jednoho rodiče.“

Norové jsou slabí, norská kultura je na ústupu

Podle Andrease se norská kultura vytrácí.

„Nikdo tu nechce být Norem, norský se tady rovná slabý. Šíření tohoto dojmu pomáhají i učitelé.“

„Bojí se a drží jazyk za zuby. Měli byste vidět, kolik ředitelů v posledních letech prošlo školou Vestliveien, zeptat se jich, proč odešli. Nemají to pod kontrolou, ale i tak se snaží všemožně přizpůsobovat muslimům. **V hodinách vedení domácnosti musí všichni vařit halal maso.** Imigranti nemusí chodit na hodiny

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

„NyNorsk“ (doslova novonorština, což je odlišný dialekt a psaná forma norštiny – existují v ní dvě formy psaného jazyka), já ano. Muslimky nemusí na tělocvik, protože se samozřejmě nemůžou převlékat před ostatními děvčaty. **Musíme se přizpůsobit jejich kultuře, ale oni té naší nikoliv.**“

Adreas o děvčatech:

„To mě strašně vytáčí: oni můžou mít norské holky, ale my se na ty jejich nesmíme ani podívat, to zjistíte velice rychle. Pakistánské holky prostě ani neoslovíte, ale Norky jsou imigrantům k mání. Vlastně jim dávají přednost, nejsem si jistý proč, možná je to vážně snědá pleť. Nebo to, že jsou tvrdí, že mají peníze, i když nepracují. Holky ale nevidí, že útočí jen ve skupinkách, že jsou to zbabělci. Když jsem se ptal kamarádky, jestli by se mnou chodila, odpověděla mi, že mám sice dobrou povahu, ale jsem Nor a ona chce být s cizincem.“

Oslo se podle něj nakonec stane Oslostánem.

„Nebude to samozřejmě hned, ale směřuje to k tomu. **Přichází sem stále noví muslimové ze zahraničí a spousta Norů konvertuje.** Sám jich znám aspoň pět. Víte, islám je silný, tak proč s ním bojovat?“

Zrada a mlčení

Adreas se cítí zrazený. A při rozhovoru s novináři z *Finansavisen* konečně může mluvit otevřeně, nemusí si dávat pozor na jazyk. Svěřuje se, že by rád stal hercem, natočil film – možná dokonce o skutečném životě v „našem údolí“. Plánuje se stát členem mládežnické divize Národní domobrany (*Heimevernet*, HV). Touží po uniformě i autoritě, která s ní přichází. Na vojáka si nikdo netroufne.

Reportéři z *Finansavisen* se snaží namítnout, že dospívání může být tvrdé pro každého a ptají se, kolik z jeho zkušenosti lze připsat na vrub vyrůstání v údolí a kolik z toho jsou „jen“ běžná traumata mnohých teenagerů: odlišnost, osamělost a vyloučení. Ptají se ho, jestli není paranoidní, jestli se skutečně má čeho bát. Snad se chlapci sami dobrovolně izolovali, stáhli se do úkrytu, kde začali nahrazovat skutečnost imaginárními hrůzami?

Reakcí obou chlapců je pobavený smích.

Nahlas se smějí: novináři nepochopili vůbec nic.

„Ne, když na mě pokřikují výhrůžky nebo mě tlučou, není to jenom v mojí hlavě,“ říká

Andreas.

„Bojíš se tu chodit sám?“

„Ne, teď už ne,“ říká Marius.

„Jsou místa, kam bych sám nešel, hlavně v noci,“ přiznává Andreas.

Jdeme s ním na metro.

„Vidíte?“ ptá se nás a ukazuje na imigranty. „Vidíte, jak na nás zírají?“

Má pravdu, zírají na nás. **Odvracíme zrak jako první.**

Znovu používá metaforu ze světa zvířat, jako při našich rozhovorech už tolikrát:

„Jsou jako kočky“, říká Andreas, „kočky nikdy necouvnu, postaví se vám. Mívám z toho strašný vztek.“

Přijíždí souprava, nastupujeme do ní. Andreas po několika zastávkách vystupuje. Boříme se do sedadel s nadějí, že nás monotónní klapot metra ukolébá aspoň do dřímoty. Ta ale nepřichází.

Cesta metrem ze Stovneru do Smestadu trvá asi 35 minut.

Epilog: Poslali jsme Mariovi hrubou verzi naší reportáže. Volá nám:

„Tu větu, že tam už můžu chodit v klidu, můžete smazat.“

„Proč?“

„Včera mě na cestě domů z baru zmlátili.“

Článek **“Everything You Have Learned in School is Wrong”** vyšel na stránkách Gates of Vienna 1. května 2013.